

AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1900. ÉV SZEPTEMBER HÓ 26-ÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

29

DEBRECZEN,
HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJA.
1900.

**AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE**

1900. ÉV SZEPTEMBER HÓ 26-ÁN

SZÉKELYHIDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
HOFFMANN ÉS KRONOVITZ KÖNYVNYOMDÁJA.

1900.

Az
érmelléki ev. reform. egyházmegye

1900-ik év szeptember hó 26-án

Székhelyhidon tartott rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak :

Nagy István esperes, Zsigó Endre egyh. m. gondnok
kettős elnöklete alatt

a) *Tanácsbírák :*

Egyházi részről:

Thamássy Lajos e. főjegyző
Vecsey Sándor
Szatmári Sándor
Marjai Péter
Bányai László

Világi részről:

Konrád László v. főjegyző
Fényes Endre
Fráter Zoltán

Fazekas Endre e. jegyző. Babós János v. jegyző.

b) *Az egyházak képviselőiben :*

Albis: Kalas István lelkész, Pál József g.
Álmosd: Fráter Zoltán képviselő
Alsó-Ábrány: K. Szabó József l. Kovács Lajos g.
Apát Keresztur: Csuka Ferencz lelkész

- 5 Asszonyvására: Vecsey Sándor lelkész, Haraszt Imre g.
 Bagamér: Bányai László lelkész, Silye Dániel g.
 Bályok: Baranyi Péter g.
 Bogyoszló: Aranyi György lelkész, Nagy József g.
 B.-Diószeg: Pap Gusztáv lelkész
- 10 B.-Félegyháza: Végh Lajos lelkész, Dékmár Gyula t.
 Csokaly: Simon Elek lelkész, Bacza Illés t.
 Ér-Adony: Jakab József lelkész, Daróczi József g.
 Ér-Keserü: Fazekas Imre lelkész, Lovas József g.
 Ér-Köbölkút: Torma Károly lelkész
- 15 Ér-Mihályfalva: Szathmári Sándor lelk., Konrád László k.
 Ér-Olaszi: Thamássy Lajos lelkész, Kécz Jakab g.
 Ér-Semjén: Végh József lelkész
 Ér-Tarcsa: Molnár József lelkész
 Felső-Ábrány:
- 20 G.-Petri: Takács Zsigmond lelkész, Balogh András g.
 M.-Petri: Szathmári János előkönyörgő
 H.-K.-Szent-Miklós: ifj. Szabó József lelk., Oláh Károly g.
 H.-K.-Szent-Imre: Nagy István lelkész, Kocsis István g.
 Kakad:
- 25 Kécz: Balogh Imre lelkész, Czirják Mihály g.
 K.-Kereki: Pál Gyula s. lelkész, Szebeni József g.
 Kóly: Szentkirályi Károly lelkész, Szücs Gábor g.
 Margitta: ifj. Balog Ferencz lelkész
 Micske: Rácz Lajos lelkész, Füzesi Endre t.
- 30 N.-Léta: Marjai Péter lelkész
 Ottomány: Szabó Mihály lelkész
 Piskolt: Erdős Imre g.
 Poklostelek: Könyves Tóth Sámuel lelkész
 Szalacs: Nagy Imre lelkész, Albert István g.
- 35 Székelyhid: id. Szabó József lelkész, Pozsgay Károly t.
 Szentjóbb: Bán Sándor lelkész
 Széplak:
 Tóti:
 Uj-Léta: Lénárt Péter lelkész, Szarvasz Péter g.
- 40 Vajda: Magyar Gábor lelkész, Kalas Sámuel g.

c) *Tanítói kar részéről:*

Hajdu József tan. egyl. elnök, Molnár Antal jegyző,
 Varga József ér-adonyi Bagoly Géza ér-olaszi, Tóth József
 h.-k.-szent-miklósi tanító.

Esperes Istenhez emelt buzgó imával a gyűlést megnyitván, a jelenlevők irattak össze. Jelen volt az elnökségen kívül 5 egyházi s 3 világi tanácsbíró, 1 egyházi s világi jegyző 36 egyház részint lelkésze és gondnoka, részint csak lelkésze vagy gondnoka által képviselve, a tanítói kar részéről egyleti elnök és jegyző s több tanító. Az elmaradt 4 egyház lelkésze elmaradásának okát az esperesi hivatalhoz bejelentvén, azok elfogadtattak s így elmaradásuk tudomásul vétetett. Széplakra nézve azonban kimondatott, hogy miután ez egyháznak sem lelkésze, sem gondnoka évek hosszú sora alatt a gyűlésbeni megjelenés kötelességének eleget nem tett, és miután ezen kötelességek teljesítésében eddig meglevő akadály a nagy távolság a vasutnak Széplakra kiépítésével megszűnt — hivasson fel úgy a lelkész, mint az egyháztanács, hogy a gyűléseken ezentul pontosan jelenjenek meg, illetve képviseltesse magát az egyháztanács, mert különben a birságolás ellenében is feltétlenül alkalmaztatni fog.

1. sz. Esperes ur fájó szívvvel hozza tudomására közgyűlésnek azon nagy veszteséget, mely közelebbről a mármaros-ugocsai testvér ev. ref. egyházmegyét érte, évek hosszú során át buzgó esperesének nagytiszteletű Csernák István urnak, a nyár folyamán bekövetkezett korai halálával, s indítványozza, hogy egyházmegyénk az érdemekben gazdag férfinak emlékét jegyzőkönyvében örökítse meg, s e jegyzőkönyv kivonatának megküldésével fejezze ki őszinte részvétét a testvér ev. ref. egyházmegye előtt.

Közgyűlés igaz részvétellel veszi tudomásul esperes ur szomorú jelentését s indítványát elfogadva egyhangulag elhatározza, hogy a mármaros-ugocsai ev. ref. egyházmegye évek hosszú során át buzgó esperesének néhai Csernák István urnak neve és emléke jegyzőkönyvében megörökíttessék, s megbizsa az esperesi hivatalt, hogy e jegyzőkönyvnek kivonatban megküldésével fejezze ki igazi részvétét egyházmegyénknek a testvér egyházmegye előtt nagyérdemű esperesének kora elhunytá felett.

2. sz. Esperes felolvassa terjedelmes jelentését a tavaszi egyházmegyei közgyűlés óta elnökileg végzett ügyekről ugyszintén az u. n. kanonika vizitációról.

Mindkét jelentés tudomásul vétetik, az elnökileg tett esperesi intézkedések közgyűlés által helybenhagyatnak, illetve megerősítettnek. s a jelentés egész terjedelmében kinyomatni rendeltetik a gyűlési jegyzőkönyvben.

Esperesi jelentés.

I. Az elnöki intézkedésekről.

1. Az egyházak látogatását, a dékáni körök szerint elrendeltem.

2. A székelyhidi és margitai főszolgabirói hivatalokat, többféle egyházi hátrányok behajtása végett megkerestem.

3. A szentmiklósi belhivatalnokok panaszát, megbízatásomból folyólag elintéztem.

4. Nagy Sándor poklosteleki lelkész, a pusztadaróczi egyházba távozván, a lelkész választást előkészítettem, kisegítőül a micskei és szentmiklósi lelkészek szolgálatát igénybe vettem.

5. A kóly kágyai egyháznak, a lelkészlak javítására 400 korona kölcsönt engedélyeztem.

6. Az országos gyámsegély II. évnegyedét, 325 koronát, két özvegy és két árvának elküldtem.

7. Az értarcsai egyháznak 80 korona segélyt kézbesítettem.

8. A rendes államsegélyt 1530 koronát, a gyámintézet és az erre utalt lelkészek közt szétosztottam.

9. A poklosteleki lelkészválasztás vezetésével nagytiszteletű Vecsei Sándor és Tekintetes Draveczy Béla tanácsbíró urakat megbíztam.

10. A választás július 1-én, meghívás útján, teljes rendben ment véghez és *Könyves Tóth Sámuel* egyhangulag megválasztatván, kérem annak megerősítését.

11. Az országos gyámintézet járulékainak kimutatását a congrua beszámításával fölterjesztettem.

12. A margitai egyház javára tett adományozási okiratot fölterjesztettem.

13. A tanítóegylet elnökségéhez a tanterv revisió tárgyában felhívást intéztem.

14. A nagyváradai nőtanító képezde érdekében kibocsátott fölhívó szózat, lelkészi könyvtárak tárgyában minden egyházat fölhívtam.

15. Az ujlétai újabb panaszok megvizsgálásával Nagytiszteletü Bányai László és Tekintes Fráter Zoltán tanácsbíró urakat megbíztam.

16. A konventi és kerületi gyűlések jegyzőkönyveit minden egyháznak megküldtem.

17. A tavaszi gyűlésen meg nem jelent egyházak és lelkészek megbírságolását az illetőkkel tudattam, a nagyobb részigazolványt küldött.

18. Püspöki fölhívásra gyámintézetünkről *jelentést* terjesztettem fel.

19. Többrendbeli kitáblázási engedélyt aláírtam.

20. A congrua megalapítására vonatkozó miniszteri leiratokat, illető lelkészekkel tudattam, a függőben tartott lelkészeket a kívánt kiegészítések beküldésére utasítottam.

II. Az egyházlátogatásról.

A folyó évi egyházlátogatást Junius hó I. felében négy küldöttség teljesítette jelesül.

1. *A diószegi körben* Nagytiszteletü Marjai Péter tanácsbíró és Papp Gusztáv dékán. A beterjesztett jegyzőkönyvből, miután a tanügyről külön jelentés fog beterjesztetni, az egyházi élet szempontjából megjegyveztetik, hogy míg a közönség tömegesen látogatja *diószegen* a templomot, addig az előjáróság rendesen távol marad attól. A szegény és árva ügyről azonban a község teljesen gondoskodik.

Kalmár Károly tanító, ingyen iskolázás

•alapjára 40 koronát.

Idősebb Kuczik Gábor debreczeni lakos 20 „

Uszó István szintén debreczeni lakos 10 „

Ujvári Ödön és neje Urasztali teritöt 500 „

ajándékoztak. Többen Urasztali kenyeret adtak.

Az egyházi épületek jó állapotban vannak, fentartásokra az előző évben fordított: 840 korona.

2. *Félegyházán.* A vallás erkölcsi élet dicséretes, a szegényekről a község gondoskodik.

Torda Ferencz özvegye Ujvári Ágnes, egy árva lánynak ruhafélékre 16 koronát adott. A szegény alap 5 tan-

köteles tandíját viselte. Sajti Zsigmond volt gondnok 20 koronát adott. Többen az Urasztalát ellátták.

3. *Vajdán*. A vallás erkölcsi élet kielégítő, szegények és árvákról a község gondoskodik.

Beck Henrik izraelita birtokos 800 □ öllel nagyobbította az egyház temetőjét.

4. *H.-K.-Szent-Imrén*. A vallás erkölcsi élet kielégítő, a szegények és árvákról a község gondoskodik, a tanulókat irószerekkel az egyház látja el, 12 szegény tanuló tandíját szintén az egyház fizeti. A lelkészlak sürgős javítást, a leányiskola bővítést kíván.

Az Urasztalát évente kenyérrel a hivek, borral a lelkész szokta ellátni.

5. *Kóly-Kágyán* az egyházi élet helyreállításának jelei mutatkoznak, a templomot szorgalmasan látogatják, a lelkészlakot tetemesen kijavították, az új iskola tervrajzát és költségvetését 4400 korona bemutatták és küldöttség által utasítva lettek, czélszerűbb terv, és jutányosabb költségvetés beterjesztésére, és arra, hogy a volt lelkész buzavetését, adósságainak törlesztése végett foglalás alá vehetik.

6. *Csokalyon* a vallás erkölcsi élet ellen panasz nem emelhető, a szegényekről az egyháztanács gondoskodik.

Özvegy Gulácsi Imréné adománya . . . 8 korona

Özvegy Fényes Sándorné adománya . . . 4 „

Templom és iskola javítást, lelkészlak újraépítést kívánnak.

7. *Álmosdon*. A vallásos élet kifogástalan, de az anyagiak terén, szomorú állapotok vannak Álmosdon, a lelkész és tanítói fizetésekből sok kint van, 320 korona adóval, közigazgatási költséggel tartozik.

Az ismeretes alapítványok az alapítók által kitűzött célra fordítatnak.

8. *Kokadon*. A vallásos élet kielégítő, szegények nincsenek, az egyházi épületek jókarban vannak.

9. *Új-Létán* az egyházi állapotokról, a tárgysorozat ad tájékozást.

10. *Nagy-Létán*. A vallásosság kitünő, a szegények és árvák községi ellátásban részesülnek. Egyes halálesetek alkalmával megemlékeznek az egyházzal, és ilyen czimengyűlt 540 korona.

II. Jelentés a margittai körről.

Az egész körben a valláserkölcsei élet kielégítő, sőt dicséretes, mert a köri egyházak buzgó lélekkel ragaszkodnak reformált egyházunkhoz, az egyház tagjai buzgalommal hallgatják, vasárnap, ünnep és hétköznapokon is az egyházi beszédeket, biblia és káté magyarázatokat. Az Urvaesorájával tömegesen élnek, az elmúlt évben például 7044 egyháztagnak mellett, az Urvaesorával élők száma 8409-re ment.

Az egyházi szertartás, a kereszttelés, esketés és temetések alkalmával mindenütt igénybe vétetett; csupán Széplakon és Micskén mellőztetett egy-egy esetben.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy nemcsak Szentjobbon és Poklosteleken vannak baptisták, hanem Széplakon is, de táplál bennünket a remény, hogy lelkészek, tanítók és presbyterek válvetett munkássága, gátat vet a terjedésnek, és kevesbiti, különben is csekély számokat, föltéve, hogy felsőbb helyeken pártolásban nem részesülnek.

1. *Bályokon.* Nincsen olyan szegény és árva a kiről gondoskodva nem volna. Az adományok sorát Gróf Károlyi Tiborné ő méltósága azzal kezdi meg, hogy az Urasztalának ellátására buzát ad, melyből a lelkésznő kenyérral látja el az asztalt, továbbá, azzal folytatja, hogy a lelkészlak felépítéséhez 75,000 téglát ad, az egyház tagjai pedig azzal zárják be, hogy a szükséges fuvarozáson kívül 7500 korona költséggel a lelkész lakot felépítették.

2. *Széplakon.* A szegények és árvákról az egyház tagjai gondoskodnak, ugyancsak ők gondoskodnak évente az Urasztalának kenyérral való ellátásáról. Dalárda alapra Tekintetes Fényes Endre ur 10 koronát adott.

3. *Felső-Ábrányon.* A szegények és árvák társadalmilag segítettnek, ezenkívül Kincses György és Kincses András az Urasztalára kenyeret és bort adtak. A lelkészlak ujjáépítésre vár.

4. *Margittán.* A szegény és árvaügy ellátása ugyan nincs jelezve, de a margittai pénztár, szegénysorsu iskolás gyermekek felruházására 60 koronát, a margittai első temetkezési társulat tandíjkedvezményekre 195 korona 84 fillért adott. Egy jótékonycélú előadás jövedelméből 3 iskolás gyermek felruházott; lelkészi könyvtár alapjául 11 da-

rab mű adatott; perselypénz 105 kor. Az egyházi bál tiszta jövedelme 101 korona 68 fillér.

5. *Kéczen*. A szegények és árvák a község által gondoztatnak. Az egyház tagjai az Urasztalát kenyérrel, minden alkalommal ellátják. Néhai Szücs József 1600, felesége 400 koronát hagyományoztak, szóbeli végrendelet útján templom és torony javításra és még 200 koronát közszükségre, de a jelentkező örökösökkel perre került a dolog és az ügy most fellebbezve van, várva a megoldást.

6. *Vedres-Ábrányon*. A szegények és árvák ügye gondozva nincs; kegyadományok nincsenek.

7. *Mónus Petriben*, a lélekszám annyira leapadt, hogy ezen leányegyház fennállhatása kétséges, és ugylátszik, hogy a mónns-petri ref. egyház tagjait lassan-lassan magába szivja a római katolikus és görög katolikus egyház, és mi elvesztünk egy örálló helyet, ott az oláhság tengerén, hiszen az a néhány ev. ref. család, nem bírja egyházi és iskolai terheit, annyival is inkább, mert ők magok is a nép legszegényebb rétegéhez tartoznak, általában vagyontalan napszámosok. Itt meg kell mentenünk, ami még megmenthető, még pedig gyorsan, mert a halogatás veszélyes lenne.

8. *Tótiban* a szegény és árvaügy jelezve nincs, de nincsen más kiemelkedő pont sem, az egyházi élet mezején, a tanügy terén azonban haladással találkozott a küldöttség.

9. *Micskén*, a szegény és árvaügy gondozása nincsen jelezve, kegyadományokról nem tétetik említés, az egyházi élet, a megszokott uton haladást mutat.

10. *Poklosteleken*, a lelkész és tanító hiány nyomai láthatók ugyan, de az életrevaló presbyterium buzgósága erélyesen hozzálátott a hiány pótlásához, és az új lelkész Könyves Tóth Sámuelben tevékeny vezetőt nyert, az ott évek óta felhalmozott bajok orvoslásában.

11. *Szentjobbon*, a vallásos élet kifogástalan, az Urasztalát kenyérrel és többnyire borral is a hivek látják el, de megjegyzésre méltó, hogy a vegyes házásoknál az elkeresztelés és tanköteleseknek a római katolikus iskolába járatása szokott dolog.

A kör állami iskoláiban, küldöttség a vallás és ének tanításon kívül, más tantárgyakra is kiterjesztette figyel-

mét, és pedig azon eredménnyel, hogy növendékeink, azokban is kellő sikerrel oktattatnak, az állami tanítók pedig, küldöttséggel szemközt, előzékeny eljárást tanusítottak, és a különben is ref. vallásu tanítók egyházunk iránt jóindulattal viseltetnek. Végre megjegyezzük, hogy ezen körben, Bályok és Micske kivételével, az Urasztalához való készítést mindenütt a lelkészek végzik, és bizony itt volna már az ideje annak, hogy törvényeink értelmében, mindenütt a lelkészek készítenék el az ugynevezett confirmálandókat.

III. A székelyhidi körben.

1. *Székelyhidon*, a vallás-erkölcsi élet virágzó állapotban, de a szegény és árvaügyről való gondoskodás jelezve nincs; megjegyzendő, hogy az egyházi épületek biztosítása aránylag nagyon csekély (5322 kor.) értékben van felvéve, a tanügy emelkedést mutat, de kegyadományok nincsenek jelezve.

2. *Szentmiklóson* a vallás-erkölcsi élet kifogástalan, a szegény és árvaügy ellátása nincs jelezve, de a szegény tanulók részére 10 korona értékű könyv vétetett, tanterem rendbehozására 330 korona fordított. Az Urasztalát a hivek látták el kenyérrel.

3. *Köbölkuton*, a vallás-erkölcsi élet dicséretes, Szegények és árvák a község által és a szegény alapból gondoztatnak.

Torma Károly lelkész	78 kor.	80 fill.
Néhai Nagy Sándor özvegye		
Szilágyi Zsuzsánna	200	” — ”
Néh. Szombati Gáborné örökösei	16	” 74 ”
Fráter István nagybirtokos	100	” — ”
Bónizs Lászlóné aranykönyvre	20	” — ”
Bónizs Elemér	100	” — ”
Végh György és neje Lázár Mária		
egy harangot	1280 kor.	értékben
Az egyház egy harangot öntetett		
egyet alakíttatott	924 kor.	88 fill.
A kegyadományok értéke összesen:	2720 kor.	42 fill.

4. *Er-Olasziban*, a vallás és erkölcsi élet kielégítő, de a szegény és árvaügy gondozva nincs, kegyadomá-

nyok nincsenek, de a templom tetőzete ujjal váltatott fel, és pléhkel fedetett be, 1400 korona költséggel, és méltányos adó kulcs alapított meg.

5. *Kiskerekiben* a vallás-erkölcsi élet jó; a szegények és árvák, a rokoni és felebaráti szeretetben találnak gondozást, kegyadományozók a múltban tekintélyes (2640 k.) összeggel segítették az egyházat, most nincsenek.

6. *Asszonyvásáron* a vallás-erkölcsi élet kielégítő; szegények és árvákról a község gondoskodik. Az Urasztalát évente kenyérrel, néha borral is az egyház tagjai látják el. Megjegyzendő, hogy vegyesházasságból származó egy két tanköteles, római katolikus iskolába jár, és vallásunkbeli oktatásra elő nem állítható.

7. *Bogyoszlón*, buzgó vallásosság található, a szegények és árvák a község által gondoztatnak; ezenkívül özvegy Kupás Jánosné és Pál Józsefné 20—20 együtt 40 koronát, az egyház lelkészi szöllőjéhez az egyház tagjai fuvart, a lelkész 4000 karót és a szükséges vesszőt, 128 korona értékben adományoztak. Megjegyzendő, hogy a nagyváradi l. sz. püspökség által adományozott 2 hold gyümölcsöst a község bekerítette, és a beruházási költséget is megajánlotta, a nélkül, hogy ez által az egyház tulajdonjoga érintetnék.

8. *Albison*, a vallásos élet teljesen kielégítő, szegények és árvák gondozása jelezve ugyan nincsen, de Kovács Gábor községi jegyző 4, Kalas István lelkész 5 korona 80 fillért adtak szegény tanulóknak könyvekre. Milotai Lajos tanító 20, nagytiszteletű Sass Béla debreczeni hittanár pedig 250 korona alapítványt tett vagyon-talan tanuló gyermekeknek tankönyvekre. Ezenkívül az egyház tagjai, az Urasztalát kenyérrel és borral egész éven át ellátták; és az egyházi épületeken 435 korona 54 fillér javítást eszközöltek.

9. *Apátkeresztúron*, a vallásos élet kielégítő a szegények és árvák gondozása jelezve nincs, de az Urasztalát kenyérrel és két ízben borral is, az egyház tagjai látták el. Ezenkívül a tanteremre 40 koronát költöttek.

IV. A mihályfalvai körben.

1. *Ér-Adonyban*, a vallásosság kielégítő, gondozásra szorult szegények jelenben nincsenek; az Urasztalát évente

az egyház tagjai látják el. A tanító távozásával feloszlott dalárda templomépítési alapul 140 koronát adott, építkezésre 160 korona.

2. *Ottományban*, a vallásosság jónak van jelezve, a szegényügyről, miután keresetképtelen szegények nincsenek, gondoskodni nem szükséges. Tekintetes Szabó Gyula birtokos, meghozta évi ajándékát 40 koronát a tanulók jutalmazására; ezenkívül néhai Szász Nagy Ferencz 100, és néhai Szász Nagy Ferenczné ismét 100 koronát hagyományoztak.

3. *Szalacson*, a vallásosság, rendes mederben buzog, a szegények és árvákra a község ügyel és segízezi őket. Az Urasztalát az egyház tagjai és a lelkész látták el; egy névtelen templomjavításra 2 koronát adott; az egyház életében közömbösség uralkodik, presbyteri gyűlésen többször nem jelennek meg, disharmonikus érzélem mindenütt és mindenekben, iskolai épületek átalakításának semmi jele. Templom igazításra kiadatott 2400 korona.

4. *Piskolton*, a vallásosság kifogástalan, szegények nincsenek, az egyház életében rend, pontosság kívül belől ezenkívül özvegy Salánki Imréné, Szabó Ágnes 100 koronát templomra, Kovács Béla gazdatiszt Urasztalát terítővel 220 korona értékben ajándékoztak; melléképületekre tetemes költséget fordítottak.

5. *Gálospetriben*, a nép vallásos, szegény gyermekekért a tandíjat az egyház fizeti, templomát, tornyát 900 korona értékben javította, a folyó évben lelkészlakot épített, Özvegy Draveczy Gyuláné Fényes Erzsébet 50 koronát, egy ösmeretlen 8 koronát adományoztak.

6. *Mihályfalván*, a vallásosság kielégítő, a régi közönyösséget érdeklődés, buzgóság, és haladás váltotta fel, melynek felköltésében lelkész mellett, az oroszlánrész főgondnok Tekintetes Dobozy Kálmán urat illeti meg, ki nemcsak ezen egyházmegye elismerését, hanem a nagyváradi nőtanítói képezde javára tett évi 10 koronával mindnyájunk háláját szerzette meg. Szegények a községi menházban találnak segítyt, árvák tandijáról az egyház gondoskodik. A helyi takarékpénztár 66 kor.: 24 fill. iskolai czélokra. A kereskedelmi és iparbank 20 koronát. A dalkör a kántor-tanítói lak kerítésére 70 koronát adományoztak. Az Urasztalához kenyeret és a szőlőbirtokosok

bort adtak. Perselypénz 58 kor. 30 fill. építkezésekre 504 kor. 60 fill. adatott ki.

7. *Érsemjében*, a vallásosság kielégítő, a szegényekről a község gondoskodik, az Urasztalát az egyház előkelő tagjai látják el. Szunyogh Zsigmond főgondnok adománya 40 korona.

8. *Ér-Taresán*, a vallásosság türethetőnek van jelezve, egyébiránt az egyház a lelkészlak építésével van elfoglalva.

9. *Keserűben*, a vallásosság kifogástalan, a szegény és árvaügyről a község gondoskodik. Az Urasztalát a hívek látják el. A templomtér 520 korona költséggel körülkerítettett.

10. *Bagaméron*, a vallásosság megnyugtató, szegények árvák, az egyház község által gondoztatnak. Szász Sára 1000 koronát, Vass Sándor 125 kor. 60 fill. Vass Károly 30 koronát. Többen 241 koronát hagyományoztak. Az Urasztalát a buzgó hívek látták el. 1899. Az Ármos Bálint féle családi alapítvány kamatát 219 kor. 20 fill. 18 Ármós-családbeli iskolás, a másik alapítvány kamatát 120 koronát, 30 iskolás fiu és leány élvezte.

3. sz. Az esperesi jelentésben beterjesztetett egyházlátogatási jegyzőkönyvből nagy lelki örömmel veszi tudomásul közgyűlés, hogy daczára a minden tekintetben mostoha társadalmi viszonyoknak, a protestans áldozatkészségnek igen sok szép megnyilatkozását mutatja fel ez esztendő is egyházainkban. Különösen nagy örömmel és elismeréssel veszi tudomásul közgyűlés a nagyváradi latin szertartásu püspökségnek ama napjainkban szinte meglepő adományozását, melylyel bogyoszlói ev. ref. egyházunkat 2 hold gyümölcsösselel gazdagította, melyet aztán Bogyoszló községe saját költségén bekerítettett ugyan, hogy ezáltal a bogyoszlói ev. ref. egyház tulajdonjoga legkevésbé is érintetett volna. Midőn mindezen szép és nemes adományozások s tettek felett közgyűlés jegyzőkönyvében hálás elismerését és köszönetét nyilvánítja, egyszersmind utasítja a jegyzői hivatalt, hogy a fenálló határozat értelmében a 100 frtot meghaladó adományt tetteknek névszerinti 1. Tek. Ujvári Ödön urnak és nejének B.-Diószegeen. 2. Gróf Károlyi Tiborné ő méltóságának Bályokon. 3. Özv. Nagy Sándornének s 4. Végh

Györgynek és nejének Ér-Köbölkuton. 5. Nt. Sass Béla urnak Debreczenben. 6. T. Kovács Béla urnak Piskolton. 7. Szász Sárának Bagamért külön köszönő iratban küldje meg az egyházmegye hálás köszönetét.

4. sz. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvből fájó szívvvel veszi tudomásul közgyűlés, hogy egyetlen leányegyházunknak, Mónus-Petrinek lélekszáma nagyon lepadt s a kevés számú szegény egyháztagnak nem bírván egyházuk és iskolájuk fenntartásának eként még inkább megsulyosodott terhét viselni, féltő, hogy e kiseded leányegyházunk, mely az oláhság tengerének szélén annyi évtizeden keresztül hiven őrt állott, lassanként elenyészik, magába szíván annak kevés számú szegény tagjait, a gazdag r. kath. és g. kath. egyház. Annálfogva hogyha még meg menthető, megmentessék e hivsége által megmentésre érdemesülő kiseded leányegyházunk,

az egyházmegyei tanácsbirói kar indítványára elhatározza közgyűlés, hogy meg tesz mindent, mit megtehet annak megmentésére. Ennek megfelelőleg midőn az egyházkerületi és közalapi segélyekre állandó ajánlását, melyet eddig és mindenkor sikerrel teljesített — a jövőre nézve is feltétlenül teljesítendőnek kimondja, egyszersmind azon óhajtásának ad kifejezést az alsó-ábrányi anyaegyház lelkészével szemben, mint a kinek gondozására e leányegyház bizva van, hogy tekintettel egy részről a csekély számú egyháztagnak nagy szegénységére, másrészről lelkészi fizetésének a kiegészítési törvény életbelépéséveli javulására, hozza meg e kiseded egyház megmentésére azon áldozatot, miszerint az általa teljesített lelkészi szolgálatokért e leányegyház tagjai által addig részére fizetni tartozott, különben is csekély összeget, de a mely az ő gyenge vállaira mégis nagy súlylyal nehezedik, — engedje el. És midőn így meghozta a részéről várható anyagi áldozatot, tegyen meg mindent lelkészi kötelességének e leányegyházban minél odaadóbb teljesítése által arra nézve, hogy az egyházunkhoz ragaszkodás, mely mind e napig oly csodás erővel fenntartotta e kiseded

egyházat ezutánra is megmaradjon, sőt erősödjék annak tagjaiban. Ez óhajtságának megfelelőleg felhívja közgyűlés lelkészt, hogy miután oly kis helyeken, mint Alsó-Ábrány általában csak egyszer tartatik vasárnapon istenitiszteleet ezentul tarson istenitiszteleet minden vasárnap és ünnepnapon a leányegyházban azaz M.-Petriben is, anyival is inkább, mivel a lelkészi fizetés kiegészítésére vonatkozó országos törvény az ily leányegyházakkal bíró lelkészeket épen ezen hivatali kötelességük teljesíthetése végett a lelkészi fizetésen felül megfelelő fuvar átalányban kívánja részesíteni.

Jelenlevő alsó-ábrányi lelkész Szabó József erre a közgyűlés elősmerésétől kísértetve kinyilatkoztatja, hogy ő az egyházmegyei közgyűlés eme kétrendbeli óhajának illetve felhívásának a legnagyobb készséggel eleget tesz, mihelyt az országos törvény szerint részére megadandó fuvar átalányt megnyeri.

5. sz. Az esperesi jelentésből örömmel veszi tudomásul közgyűlés, hogy az időközileg volt lelkészének a Szathmári egyházmegyébe távozásával megüresedett poklosteleki egyházunkba Könyves Tóth Sámuel budapesti káplán választott meg lelkészül, meghívás útján.

A teljes rendben folyt s esperes által megerősített választást közgyűlés helyben hagyja, a helyét már elfoglalt s magát közgyűlésnek bemutatott ifju lelkészi egyházmegyénkbe békebelezi s felhívja úgy a poklosteleki egyházat, mint megválasztott lelkészt a szokásos bekebelezési díjakra az egyházmegyei házi pénztárba befizetésére.

6. sz. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvből megüt-közéssel veszi tudomásul közgyűlés, hogy a szalacsi egyház iskolája átalakítását illetőleg mindez ideig semmit nem tett, daczára az ezt legutóbb elrendelő 1900. évi 22. sz. egyházmegyei végzésnek.

Annálfogva a legkomolyabban felhívja még egyszer közgyűlés a szalacsi ev. ref. egyház

előjáróságát, hogy a már tarthatatlan fiiskolája átalakításának tervrajzát, költségvetését az 1901-ik évi tavaszi egyházmegyei közgyűlésre mulhatlanul terjessze be, s tegyen meg minden szükséges előkészületet, hogy nevezett iskolája már az 1901. év Szeptember 1-sőjére teljesen átalakítva a használatnak átadható legyen. Azon nem várt esetre pedig, ha ezen utolsó felhívásnak sem lenne megkívánt eredménye, elhatározza közgyűlés, hogy a szalacsi ev. ref. egyház előjárósága ellen a fegyelmi eljárás fog megindíttatni.

7. sz. Egyházmegyei számvevő beterjeszti a tavaszi egyházmegyei közgyűlésnek 23. számú határozatában nyert megbízatása értelmében Kocsis József volt uj-létai egyházgondnoknak beterjesztett okmányai alapján általa összeállított gondnoki számadását az 1898-ik évről.

Miután e gondnoki számadás, az annak megvizsgálására elsőfokon illetékes uj-létai egyház előjáróságával nem közöltetett, visszaadatik beterjesztett munkálat egyházmegyei számvevőnek azon utasítással, hogy e mulasztást pótolja s úgy terjessze be következő közgyűlésre munkálatát.

8. sz. Egyházmegyei számvevő beterjeszti tavaszi egyházmegyei közgyűlésünk 23. sz. végzésében nyert megbízatásához képest az uj-létai ev. ref. egyháznak a legközelebbi 4 évről hozzá beterjesztett s általa megvizsgált templomépitési számadásra vonatkozó terjedelmes jelentését.

E számvevői jelentésből megbotránkozva látja közgyűlés azon szomorú állapotot, melybe az uj-létai egyház rendetlen pénzkezelése folytán jutott, mely úgy a lelkész, mint az előjáróság elleni fegyelmi eljárás megindítását teszi előreláthatólag szükségessé, s hogy e szerencsétlen egyház zilált anyagi helyzete rendbe hozassék, felkéri és megbizsa Végh József ér-semjéni lelkészt, hogy az uj-létai egyház vagyon leltárát készítse el, melyből tisztán látható legyen, hogy 1-ször mennyi az uj-létai egyháznak régi adóssága,

terhe, s mennyi az ennek fedezésére meglevő tőkéje az egyháznak, és mennyi az egyháztagokra ama régi terhek s adósságok fedezésére kivetett egyházi adóból még bevehető összeg? 2-szor mennyi az egyház rendes évi bevétele? s mennyi rendes kiadása. S felhívja megbizott érsemjéni lelkészt, hogy e munkálatát lehetőleg sürgősen készítse el s szolgáltassa be az espersi hivatalba, mely is felhatalmaztatik a netalán szükségesnek mutatkozó sürgős intézkedés megtételére. Együtt felhivatnak, illetve a legkomyabban utasítatnak uj-létai lelkész és az egyházi előljáróság, hogy saját egyházuk érdekében minden tekintetben segítségére legyenek az egyházmegye küldöttének, hogy az a lehető legtökéletesebb munkát készíthesse el. Végül utasítatik az uj-létai egyház előljárósága, hogy egyházmegyei kiküldött lelkész részére a szükséges előfogatozásokról, s kiküldöttnek tisztességes díjazásáról gondoskodják.

9.sz. Olvastatott Bartha András kis-kereki-i lelkésznek kérvénye, melyben előadja, hogy bár ösmert torok baja miatt 23 év óta segédlelkész tartására van szorittatva, de mivel a segédlelkészi állás rendszeresített volta a lelkészi fizetés kiegészítésére beterjesztett adatok kapcsán nem igazoltatott, segédlelkész tartás czimén részére nem állapított meg semmi. Miután pedig épen most lettek felhiva, a fizetési kiegészítést nyert lelkészek, hogy ha fizetésök kiegészítése megállapításánál hiba történt volna, annak kiigazítását kérvényezzék, azon kérelemmel járul a nagytiszt. és tek. egyházmegyei közgyűlés elé, miszerint mondja ki határozatilag a K.-Kerekei egyházban a segédlelkészi állás rendszeresítését kérelmező lelkész élete tartamára, s ekként adja meg neki a jogczimet, hogy lelkészi fizetése kiegészítésének a segédlelkész tartás alapján felebbemelését sikerrel kérvényezhesse.

Kérelmező lelkész kérelmét készséggel megadja a közgyűlés, s megbizza nagytiszt. esperes urat, hogy kérelmező lelkész használatára az ezen határozatnak megfelelő bizonyítványt hivatalból állítsa és adja ki.

10. sz. Olvastatott Könyves Tóth Sámuel poklosteleki ev. ref. lelkésznek a poklosteleki körről missiói jelentése, melynek kapcsán kéri, hogy a 11 községből álló, 317 lélekszámot magában foglaló missiói körben, melyben egy község 23 kilométer távolságra is van, több-oldalu munkálkodása nagy kötelességének megfelelően, a szükséges fuvarozási költségek fedezhetése végett évenkénti 400 korona segélyezés iránt a főtiszteletű és méltóságos konvent elé ajánlat terjesztessék föl.

A részletes missiói jelentésből meggyőződött az egyházmegye, hogy kérelmező lelkész szakavatottan és lelkiismeretesen teljesítette eddig is missiói kötelességét; s amidőn ezért elősmérését nyilvánítja, egyszersmind kijelenti, hogy a missiói körben a fuvarozásra évenként legalább 400 korona segélyezés szükséges, s ennek megadását a főtiszteletű és méltóságos konventnek a legmelegebben ajánlja s illetőleg kéri.

11. sz. Olvastatott a nagyváradai ev. ref. leánynevelő intézet internatusának az 1899/1900-ik évre vonatkozó elnöki jelentése, — továbbá az 1900/1901. tanévre megállapított költség-előirányzata, s végre a tanítónőképző-intézet fellállítására vonatkozó felhívó szózata.

Az elnöki jelentés és költség-előirányzat helyeslőleg tudomásul vétetik, a felhívó szózatra vonatkozólag pedig, amennyiben az egyházmegye az egyházak, lelkészek és tanítók évenkénti adakozására nézve határozatát már a folyó évi tavaszi közgyűlésen meghozta, ezuttal az egyházakat arra kéri fel, hogy társadalmi uton hassanak oda, miszerint a tanítónő-képző intézet felállításának költségeire minél több adakozás történjék.

12. sz. Az érsemjéni ref. egyházközség megerősítés végett beterjeszti azon egyháztanácsi és közgyűlési jegyzőkönyvek hiteles másolatait, a melyek szerint jövőre minden családfő személyes egyházi adó czimén 1 koronát, és minden egyház-tag a községben fizetett egyenes állami adójának 5%-át iartozik egyházi adóban fizetni, továbbá

a mely szerint az 1900. évi január 1-től 1905. évi jan. 1-ig a párbér czimén eddig fizetett gabona vékája helyett 2 kor. 40 fill. a tandijban fizetett gabona, tengeri és pénz helyett 4 kor. 40 fillér fizetendő.

Tekintettel arra, hogy a közgyűlés határozata ellen senkise felebbezett, s a termények megváltása tekintetéből megállapított egységárhoz az egyházközség belhivatalnokai is hozzájárultak, az egyházközségi határozat megerősítettik.

13. sz. Az álmosdi ev. ref. egyházközség az iránt folyamodik, hogy harangok beszerzése céljából az egyházközség tagjaira, azok állami egyenes adója arányában 2470 korona egyházi adót vethessen ki; az erre vonatkozó egyháztanácsi, és egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyveit hiteles alakban bemutatja.

A közgyűlés a kért engedélyt megadja.

14. sz. A kóly-kágyai ev. ref. egyháztanács az egyházközség tulajdonát képező, kólyi 272. sz. tjkvben foglalt belsőség eladásához a közgyűlés hozzájárulását, illetőleg az adás-vevési szerződésnek — jóváhagyás végett — a kerületi közgyűléshez való felterjesztését kéri.

Ezen régi adásvételi ügyletet az egyházmegyei közgyűlés megerősítés végett a kerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli.

15. sz. A poklosteleki ev. ref. lelkész felvilágosítást kér az iránt, hogy mivel ő a lelkészi teendőket az egyházközségben a f. évi július hó 15-ik napja óta, mint megválasztott lelkész végezi, az előbbi lelkész pedig a papi javadalmazást képező földeket az egész évre 600 koronáért haszonbérbe adta, és a haszonbért az egyháztanács tiltakozása ellenére az egész évről fel is vette, ennél fogva a földek jövedelméből öt megillető rész czimén ő kitől és mennyit követelhet.

Ugy folyamcdó lelkész, mint a poklosteleki ref. egyháztanács értesítendő, hogy az egyházmegyében követett eddigi gyakorlat szerint a lelkészi javadalmazást képező földek jövedelméből az őszi vetés a régi, a tavaszi vetés

pedig az új lelkészt illeti; — ezen gyakorlatnak megfelelőleg, tekintettel arra, hogy a tavaszi vetés értéke az őszi vetés $\frac{1}{3}$ résznyi értékének felel meg, a 600 koronát tevő évi haszonbér $\frac{1}{3}$ -ad részét, vagyis 200 koronát az egyházközségtől követelheti, az egyházközség pedig abban az esetben, ha a haszonbérbeadáshoz hozzá nem járult és a haszonbér felvételébe bele nem egyezett, a régi lelkésztől ezen 200 koronának visszatérítését követelheti.

16. sz. Olvastatott a tanügyi bizottság elnökének jelentése, az egyházmegye kebelében létező iskolák állapotáról az 1899/900 iskolai évben. A jelentés szerint tanügyünk állapota általában jónak mondható; az egyházmegye egyes egyházai által fentartott 64 iskolában, a tanítás eredménye kitünőnek találtatott 8, dicséretesnek: 9, jónak: 13, kielégítőnek: 26, alig elegendőnek: 5, nem elegendőnek: 2, iskolában. Tanító nincs 2 egyházban, jelesül: Ér-Adonyban és Szentjobbon, az előbbi helyen azonban a lelkész által vezetett iskola dicséretes eredményt mutatott fel. Egyházmegyénk kebelében létező három állami iskola közül a poklostelki tanító nélkül van; az alsó- és felső-ábrányi állami iskolákban a vallás tanítás jó eredményt mutatott fel; ez iskolákban a vallás tanon kívül más tárgyakból is intézett kérdéseket a növendékekhez a látogatóság, s örvendetesen győződött meg a felől, hogy gyermekeink nevelése jó kezekben van, s hogy Váradi József és Nagy József állami tanítók, mint magok is ev. ref. vallásuak, egyházunk iránt kifogástalan jó indulattal viseltetnek. — De midőn így a tanítás eredményét úgy a felekezeti, mint az állami iskolákban általánosságban jónak tünteti fel a jelentés, rámutat egyszersmind azon sajnós, sőt elszomorító tünetre is, hogy több iskolákban az énektanítás nemcsak gyenge, sőt amennyiben az állami tanintézetekben végzett tanítók illetve tanítónők énekeinket maguk sem tudják s így tanítani sem képesek — egy pár iskolánkban az énektanítás birálaton alól áll, s a baj orvoslása az egyházmegye részéről sürgős intézkedést kíván.

Közgyűlés tanügyi bizottság elnökének

tanügyünk állapotát részletesen feltüntetős a tanítás eredményét általánosságban jónak jelző jelentését örvendetesen veszi tudomásul, s a jelentésből kifolyólag a következő intézkedéseket teszi :

a) a kitünőnek talált iskolák jegyzőkönyvbe vételét elrendeli ; ilyenek : az ottományi vegyes ; bagaméri két fi ; bályoki vegyes ; margittai nagyobb fi ; margittai leány és a nagy-létai két leány iskolák.

b) Jakab József ér-adonyi lelkésznek, ki az ér-adonyi iskolát önszántából, minden díjazás nélkül oly szép sikerrel vezette, hogy ezt a rég idők óta elhagyatott iskolát új életre keltette s a sikeres tanítás alapjait megvetette : önzellen munkásságáért elismerését jegyzőkönyvileg is kifejezi.

c) Az énektanítás sikeresebbé tétele szempontjából, míg egyrésztől utasítja közgyűlés mindazon lelkészeket, kiknek egyházában állami tanintézetben végzett s képesített tanítók vagy tanítónők vannak alkalmazásban, hogy azok okleveleit az esperesi hivatalhoz terjesszék be, esperes ur pedig mindazon tanítókat és tanítónőket, kiknek a vallástanból és éneklésből okleveleikben rendes osztályzatok nincs, egyházi törvényeink értelmében (423. §.) nevezett tantárgyakból a vizsgatevésre kötelezze ; másrésztől pedig felhívja általában az összes lelkészeket, mint a kik a valláserkölcsei nevelésnek legközelebbi örei s az iskoláknak is hivatalból felügyelői, hogy a valláserkölcsei nevelésre s ennek kapcsán az énektanításra a legnagyobb gondot fordítani s ez által az énektanításban helyenként mutatkozó fogyatkozásokat kipótolni, s általában a lelkület nemesítésére, a vallásosság előmozdítására, oly igen alkalmas, sőt majdnem nélkülözhetetlen éneklés tanítását kellő színvonalra emelni, tartsák elengedhetetlen hivatalos és erkölcsi kötelességöknek.

17. sz. Tárgyalás alá vétetett a tanügyi bizottság előterjesztésének 1-ső száma, melyben bizottság indítványozza, hogy a jelenleg január hó végén vagy február hó elején megtartatni szokott dékáni látogatást, — azon okból, mert az ez időszakban végzett iskolalátogatás a napok rövidsége s az utak járhatatlansága miatt sietésre lévén kényszerítve a dékánok gyakorlati jelentőséggel alig bír, s az eljárás eredménye semmi esetben sem állhat arányban a vele összekötött rendkívüli nehézségekkel — szüntesse be egyházmegyei közgyűlés, illetve annak idejét a kánonszerű egyházlátogatással egy napra tegye át, a mikor is a dékánok az iskola, az egyházmegyei küldöttség pedig az egyház belügyeit vizsgálnák meg, a rendelkezésre álló idő nagyobb volta, s a vizsgálatot teljesítők nagyobb számához képest fokozottabb gondtal s behatóbb alapossággal.

Közgyűlés, tekintettel arra, hogy a tanév első felének végén megejtetni szokott dékáni iskolalátogatásnak épen az a célja, hogy az iskolák szellemi vezetésének mikéntjéről ideje korán meggyőződést szerezve, az esetleg előfordulható hiányok pótlására, mulasztások helyre hozására ugy iskola vezető tanítót, mint felügyelő lelkészt figyelmeztesse, s tapasztalatairól az első félévi tanítás eredményét illetőleg, az esperesi hivatalhoz jelentést tegyen, hogy aztán e jelentés alapján a második félév tanítási eredményét vizsgáló küldöttség — canonica visitatio — elbirálhassa, hogy vajon a hiányok pótolttak, a mulasztások helyre hozattak-é? S tekintettel arra, hogy a dékáni iskolalátogatás javaslatba hozott módosításával épen ez a cél lehetetlenítették: a dékáni intézményt eddigi alakjában fentartatni határozza, s a dékáni iskolalátogatás idejéül ezentulra is január hó végét, illetve február hó elejét hagyja meg változatlanul; hogy azonban a dékánok, iskolalátogatási kötelességeknek könnyebben megfelelhessenek és sem az idő zordonsága vagy az esetleges rossz utak miatt tulságosan gátolva ne legyenek, sem lelkész és tanító dékánok a körök nagysága miatt

egyházuk s iskolájuktól huzamosabb ideig távol lenni ne kényszeríttessenek, egyházmegyénket az eddigi 4 dékáni kör helyett, 8 körre osztja fel, s ehhez képest a tavaszi közgyűlésen a jelenleg működő 4 dékán mellé még négyet választand. A jelen iskolai év első felének végén megejtendő dékáni látogatás teljesítésével, a négy dékán mellett négy egyházi tanácsbíró. jelesül Szathmári Sándor, Vecsei Sándor, Marjai Péter és Bányai László urakat kéri fel, illetve bizza meg.

18. sz. Olvastatott a tanügyi bizottság előterjesztésének 2 ik száma, melyben bizottság határozatilag kimondatni javasolja, miszerint jövőben, iskolalátogatást saját egyházában sem lelkész sem tanító ne végezessen.

Közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadja s határozatilag kimondja, hogy a dékáni székhelyeken levő iskolákat, mindenkor a szomszédos kör dékánai kötelesek megvizsgálni.

19. sz. Ugyanazon előterjesztvény 3-ik száma alatt tanügyi bizottság, tekintettel arra, miszerint az iskolalátogatásról szerkesztendő jelentések lehetőleg egységessé, kimerítővé és könnyen áttekinthetővé tétele szempontjából az iskolalátogató dékánok részére egyöntetű nyomtatott űrlapok nélkülözhetetlenül szükségesek levén: kéri egyházmegyét azok kinyomatása iránti intézkedés megtételére.

Közgyűlés az iskolalátogatásról szóló jelentések egyöntetűvé s általában az iskolák szellemi állapotának könnyen áttekinthetővé tételét felette szükségesnek tartván, tanügyi bizottság kérelmének helyt ad, s az 1895. ápr. 23-n tartott egyházmegyei gyűlés elé Hajdu József tanügyi bizottsági tag által beterjesztett s nevezett gyűlés 11 jegyzőkönyvi számában elfogadott rovatos ivnek kinyomatását elrendeli, azzal, hogy a nevezett rovatos iv úgy módosítandó, hogy abban a tanítás eredménye, az egyes tantárgyaknál is külön-külön feltüntethető legyen.

20. sz. Olvastatott az egyházmegyei ev. ref. tanítótestület 1900. évi május 1-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyve, melynek 9-ik számában tantestület a körü gyűléseket megszünteti s az eddigi 1 köz- és 2—2 körü gyűlés helyett, évenként két közgyűlés tartását határozza el, oly módon, hogy a közgyűlések mindenkor az egyházmegyei gyűléseket megelőzőleg t. i. Ápril és Szeptember hónapok első napjain tartassanak; a 10-ik számban pedig a tanítóegyleti tagsági díjak behajtására nézve tantestület az egyházmegye intézkedését kéri.

Közgyűlés a tantestületnek a körü gyűlések megszüntetésére s azok helyett az évenkénti két közgyűlés tartására vonatkozó határozatát helyben hagyja; a tagsági díjak évenkénti behajtásával a canonszerű egyházlátogató küldöttséget megbizzza; a tanítótestület közgyűlésének jegyzőkönyvében foglalt egyéb határozatokat is tudomásul veszi s helyben hagyja.

21. sz. Olvastatott a kőlyi egyháztanács kérvénye, melyben iskolája s tanítólakásának felépítésére — csatolva az erre vonatkozó tervrajzot és költségvetést — valamint adósságának letörlesztésére hat ezer korona hosszú lejáratu költsön felvételének engedélyezését kéri.

A kérvényhez sem presbyteri, sem egyházközségi gyűlések jegyzőkönyvei, melyek igazolnák, hogy a költsön felvételhez ugy egyháztanács, mint egyházközség hozzájárul — nem lévén csatolva, egyházmegyei közgyűlés a költsön felvételét nem engedélyezheti, s a kérvényt egyháztanácsához visszateszi.

22. sz. Olvastatott a székelyhidi egyháztanács kérvénye, melyben azon intézkedésének helybenhagyását kéri, miszerint a tanítók részére eddig fizettetni szokott 1—1 frt konfirmálási díjat megszünteti s a 6-ik éves iskolai növendékek tandíját 2 frt 50 krról 3 frt 50 krra emeli.

Közgyűlés a székelyhidi egyháztanács ezen intézkedését, amennyiben az sem a tanítók fizetését nem csonkítja, sem a népre újabb

terhet nem ró, hanem csak az eddig szokásban volt konfirmálási díjat esatolja a tandijhoz s mint ilyet kezeli — helyeslőleg tudomásul veszi és megerősíti.

23. sz. Olvastatott Magyar Gábor vajdai lelkész kérvénye, melyben a köri számvevőségről lemond s lemondásának elfogadását kéri.

Közgyűlés a lemondást elfogadja, s köri számvevőül Papp Gusztáv diószegi lelkészt megválasztja.

24. sz. Az érsemjéni egyháztanács bejelenti, miszerint leánytanítóul Nagy István széplaki tanítót megválasztotta s kéri a választás megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Nagy István tanítót az érsemjéni leány-tanítói állásban megerősítve egyházmegyénkbe bekebelezi, felhíván ugy választó egyházat, mint megválasztott tanítót, hogy a szokásos bekebelezési díjat egyházmegyénk házi segély-pénztárába fizessék be.

25. sz. Olvastatott az ér-olaszii egyháztanács kérvénye, melyben jelenlegi ideiglenesen alkalmazott tanítójának ezen minőségben még egy évre megerősítését kéri.

Közgyűlés Bagoly Géza tanítót az ér-olaszii tanítói állásban ideiglenesen egy évre megerősíti.

26. sz. Olvastatott a szent-jobbi egyháztanács kérvénye, melyben Tollas István ideiglenesen megválasztott tanítójának megerősítését kéri.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Tollas István megválasztott tanítót állásában ideiglenesen megerősíti.

27. sz. Az ér-adonyi egyháztanács jelenti, miszerint Varga József végzett tanító képezdei tanulót ideiglenes minőségben tanítónak megválasztotta s kéri a választás helybenhagyását és megerősítését.

Közgyűlés a választást tudomásul veszi s Varga József megválasztott tanítót ezen állásában ideiglenesen egy évre megerősíti.

28. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi gyám- és nyugdíjintézet f. évi szept. 25-én tartott közgyűlésének 2-ik jegyzőkönyvi száma, melyszerint a gyámintézet kezelő választmányának tagjaiul három évi megbizatással a következők választattak meg: elnök: Thamássy Lajos, ülnökök: Vecsey Sándor, Bányai László. Pénztárnok: Szathmári Sándor. Ügyész: Konrád László. Jegyző: Fazekas Imre.

Tudomásul vétetik.

Segély kérvények.

a) Közalapi segélyért folyamodnak a következő egyházak:

29. sz. Ér-Adonyi egyház.

Ezen kevés népességű szegény kis egyházat közszükségei fedezésére és még fenlevő adósságainak törlesztésére 600 korona segélyre ajánlja közgyűlés.

30. sz. Kécsi egyház.

Ezen csekély népességű más felekezet és nemzetiség között levő szegény egyházat templom teteje végelpusztulásának megakadályozására a kért 600 korona segélyre ajánlja közgyűlés.

31. sz. Alsó-Vedres, Ábrányi egyház.

E legkisebb népességű más felekezet és nemzetiség között levő igen szegény kis egyházat a nyári viharok által épületeiben okozott károk kiigazítására 150 frt segélyre ajánlja közgyűlés.

32. sz. Poklosteleki egyház.

E kevés népességű nagy egyházi adóval terhelt szegény kis egyházat temploma és lelkész-laka építéséből fennmaradt adóssága, állami adó hátránya törlesztésére a kért 600 koronára ajánlja közgyűlés.

33. sz. Mónuspetrii leány-egyház.

Ezen kevés népességű, szegény tagokkal

biró leány-egyházat, mely az idegen ajku és vallásu községben, ugy egyházi, mint nemzeti tekintetben valóban missiot teljesit, előkönyörgői laka kijavitására 449 frt segélyre ajánlja közgyűlés.

Rendkívüli államsegélyért folyamodnak:

34. sz. Bán Sándor Szt.-Jobbi lelkész, Szathmári János Mónuspetri-i előkönyörgő, Gellért Ignác ÉR-Köbölkuti, Debreczeni Ferencz Székelyhidi, Szebeni József K.-Kereki-i tanítók.

Ugy fizetéseik csekélységét, mint szenvedett káraikat tekintve, mindannyijokat, melegen ajánlja közgyűlés a kért segélyre.

Reform. segélyegyleti segélyért folyamodtak:

35. sz. ÉR-Olaszi-i, Mónus-Petri-i, Alsó-Ábrányi, Apát-Kereszturi, ÉR-Adonyi egyházak.

Ezen valóban szegény s kivétel nélkül állandó segélyezésre szorult egyházakat a legmelegebben ajánlja a kért segélyre közgyűlés.

Egyházkerületi segélyért folyamodik:

36. sz. Jakab József ér-adonyi lelkész.

E csekély jövedelmü, elemi csapásokat és károkat szenvedett ifju lelkészt, melegen ajánlja közgyűlés az általa kért segélyre.

Közigazgatási bírósági ügyek.

37. sz. Tárgyaltatott özv. Ötvös Józsefné uj-létai lakosnak a fiára kivetett egyháziadó törlése tárgyában beadott kérvénye.

Folyamodó utasittatik, hogy kérvényével először az uj-létai ev. ref. egyháztanácsához forduljon.

38. sz. Tárgyalás alá vétetett Sziky Dániel ér-adonyi lakosnak felebbezése egyháziadóval lett megterheltetése ellen.

Mielőtt a felebbezésben határozat hozatnék,

felhivatik az ér-adonyi egyház előjárósága, hogy az elbiráláshoz szükséges adatokat, nevezetesen a felebbező fél vagyoni kimutatását és a megerősített adókulcsot a jövő évi tavaszi közgyűlés előtt olyan időben terjessze be, hogy a közgyűlés alkalmával megtartandó birósági ülésen az ügy tárgyalható legyen.

39. sz. Tárgyaltatott Lénárt Péter uj-létai lelkész ellen beadott azon vád, hogy évek hosszú sora óta többet vett ki az egyháztól fizetésében, mint a mennyi öt illette volna. A kiküldött vizsgálóbizottság az egyházgondnoki számadásokból ezen vádat beigazolván találta, s az így kivett összeget 534 kor. 20 fillérben állapította meg. Ennek alapján Lénárt Péter lelkész az általa tulfizetésben kivett 534 kor. 20 fill. tőkének az uj-létai egyházpénztárába visszafizetésére, továbbá egyh. m. segélypénztár részére 12 korona fuvar költségnek 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizetésére ítéltetett.

Az 1—9 és 29—36 sz. jegyzette Thamássy Lajos e. m. fj.
 A 10, 11 Konrád László vfj.
 A 12—15 és 37—39 Dr. Babós János vj.
 A 16—28 Fazekas Imre ej.

Hitelesítette Székelyhid, 1900. november 1-én.

Thamássy Lajos,
 egyh. m. főjegyző.

Fényes Endre,
 e. m. v. tanácsbíró.

Dr. Babós János,
 vil. jegyző.

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. Csernák István ugocsi esperes elhunytát fájó részvéttel veszi tudomásul közgyűlés.

2. sz. Az esperesi mindkét rendbeli jelentés felolvastatik, tudomásul vétetik, s kinyomatni rendeltetik.

3. sz. Az egyházunkban tett kegyes adományozások örvendetes tudomásul vétetnek hálás köszönettel fogadtatnak.

4. sz. Mónus-Petri egyházunk megmentéséről egyházmegye intézkedik.

5. sz. Poktostelevi lelkész választás örvendetes tudomásul vétetik.

6. sz. Szalacsi egyház iskolájának átalakítására most utolszor s a legkomolyabban utasítottatik.

7. sz. Kocsis József volt uj-létai gondnok számadása egyházmegyei számvevőnek visszaadatik pótlás végett.

8. sz. Végh József érsemjéni lelkész felkéretik, hogy az uj-létai egyház vagyonleltárát készítse el lelkész és presbyterium közreműködésével.

9. sz. Bartha András k.-kerekii lelkész kérelme a k.-kerekii segédlelkész állomásának az ő idejére leendő rendszeresítése tárgyában készséggel teljesítettik.

10. sz. Könyves Tóth Sámuel poklosteleki lelkésznek missiói jelentése a benne foglalt kérelemmel pártolólág felterjesztetik.

11. sz. A N.-Váradii ev. ref. leánynevelő intézet két rendbeli jelentése s felhívó szózata tudomásul vétetik.

12. sz. Az érsemjéni egyháznak a belhivatalnokok fizetését pénzre változtató munkálata megerősítettik.

13. sz. Az álmosdi egyháznak kérelme, hogy harangok beszerzésére az egyháztagnokra adót vethessen ki megadatik.

14. sz. A kóly-kágyai egyház régi adás-vételi ügylete végmege erősítés végett felterjesztetik.

15. sz. A poklosteleki lelkészi fizetésből az új lelkészt illető rész megállapítatik.

16. sz. A tanügyi bizottság elnökének jelentése tudomásul vétetik.

17. sz. A tanügyi bizottság javaslata ellenében a dékáni intézmény eddigi minőségében fenntartatni határoztatik s az eddigi 4 dékán helyett jövőre 8 dékán választása kimondatik.

18. A tanügyi bizottság javaslatára elhatároztatik, hogy jövőre iskola látogatást saját egyházában sem lelkész, sem tanító nem végezhet.

19. sz. A tanügyi bizottság javaslatára elhatároztatik, hogy a már 1895-ben elfogadott rovatos ívek a megállapított módosított alakban nyomasanak ki.

20. sz. A tanító-egylet betérjesztett jegyzőkönyvében foglalt kérelmeit helybenhagyja.

21. sz. A kóly-kágyai egyház kölcsön felvételi kérvénye mint felszerületlen az egyháztanácshoz visszaküldetik kellő felszerelés végett.

22. sz. A székelyhidi egyháztanács határozata a konfirmandusok által fizetendő díjak megszüntetésére megerősítetik.

23. sz. Magyar Gábor lemondása a kör számvevőségről elfogadtatik.

24. sz. Nagy István érsemjéni tanító e hivatalában megerősítetik s bekebeleztetik.

25. sz. Bagoly Géza ér-olaszi tanítóul még egy évre ideiglenesen megerősítetik.

26. sz. Tollas István Szentjobbi tanító még egy évre ideiglenesen megerősítetik.

27. sz. Varga József ér-adonyi tanító ideiglenesen egy évre megerősítetik.

28. sz. A gyám- és nyugdintézeti közgyűlés jegyzőkönyvében foglalt tisztujítás tudomásul vétetik.

29—33. sz. Közalapi segély kérvények.

34. sz. Rendkívüli államsegélyért folyamodók kérvénye.

35. sz. Reform. segélyegyleti kérvények.

36. sz. Egyházkerületi segélyért folyamodók kérvények.

Közigazgatási bírósági ügyek.

37. sz. özv. Ötvös Józsefné kérvényével az uj-létai egyháztanácshoz utasított.

38. sz. Sziky Dániel felebbezése pótlás végett az ér-adonyi ev. ref. egyháztanácsnak kiadatik.

39. sz. Lénárt Péter uj-létai lelkész az általa jogtalanul kivett fizetési többlet és a költségek megfizetésére ítéltetik.

Kiadta: *Thamássy Lajos*,
egyházm. főjegyző.

